

Les obsessions de Kim Jong-il

B. R. MYERS

Hi va haver uns anys en què l'espectre del comunisme espantava tant els americans que construïen refugis anti-ateris al pati de casa... Avui dia, però, la caracterització que se sol fer del règim nord-coreà com a règim estalinista i comunista del morro fort sembla que té un efecte calmant, potser perquè recorda als americans aquells temps en què els enemics eren materialistes freds amb els quals hom podia negociar. Cometriem, però, un error molt greu, si cregueren que han reeixit alguna vegada a negociar amb gent com Kim Jong-il. Kim no és, de cap manera, un estalinista, i la ideologia predominant del seu partit —el que ells anomenen *juche*— no té res a veure amb el comunisme d'estil soviètic amb el qual es va comprometre son pare durant la guerra de Corea.

Malgrat que aquestes parades militars amb què celebren certs aniversaris, on el roig domina el paisatge, ens puguen semblar familiars, a l'hora de la veritat el culte als dos Kim no és el tipus de culte a la personalitat que practicaven els socialistes. Stalin i Mao, els veneraven perquè eren la personificació del materialisme dialèctic, i aquesta ciència omnipotent els feia, també a ells, omnipotents. A Kim Jong-il i al seu pare, Kim Il Sung, en canvi, els veneren, com els monarques amb els quals tenen tantes característiques comunes, perquè són l'encarnació de les virtuts nacionals.

La virtut més apreciada és *sobak ham*, un terme difícil de traduir del coreà, que es correspon, poc més o menys, amb allò que els marxistes-leninistes anomenaven "espontaneïtat". Els soviètics creien que l'espontaneïtat de la gent, pel que fa a la tendència que tenen a la violència, era una força perillosa si no la temperava la consciència política. A Corea del Nord, l'espontaneïtat de la gent és considerada un dels punts forts del país.

Les novel·les i les pel·lícules nord-coreanes ens mostren com l'heroi bandejava qualsevol tipus de cohibició per enfrontar-se amb una ira salvatge, sovint suïcida, a l'enemic japonès o americà.

“Stalin i Mao, els veneraven perquè eren la personificació del materialisme dialèctic, i aquesta ciència omnipotent els feia, també a ells, omnipotents.

A Kim Jong-il i al seu pare, Kim Il Sung, en canvi, els veneren, com els monarques amb els quals tenen tantes característiques comunes, perquè són l'encarnació de les virtuts nacionals”

Aquest tipus de cultura política provoca que els policies hagen de tolerar un nivell de violència molt elevat en la vida diària; els refugiats nord-coreans afirmen que els homes i les dones consideren acceptable resoldre alguns petits problemes amb els punys.

Mentre que el comunisme sempre va ser un moviment internacional, *juche* (que vol dir, literalment, confiança en un mateix) veu el món en termes ètnics. La propaganda nord-coreana no distingeix entre capitalistes americans i treballadors americans: la condició de maligna, degenerada i horrible és inherent a tota la raça "ianqui". Els diccionaris i els llibres de text suggereixen descripcions animalitzades dels americans, com ara emprar el mot *bec*, en comptes de nas.

El dolent de la novel·la de Han Sorya *Jackals* (1951), una de les ficcions més populars entre els nord-coreans, conta com un xiquet americà va esbatussar d'una manera tan bèstia un xiquet coreà que aquest últim va haver de ser in-

gressat a l'hospital, on l'assassinaren uns missioners, també americans. D'ençà que el Govern de Corea del Sud va iniciar la política d'acostament als EUA, la visió etnocèntrica dels del nord encara s'ha accentuat més: ara els americans són els únics responsables de les tensions que es generen a la península.

Aquest tipus de propaganda influeix, fins i tot, els opositors al Govern de Kim Jong-il. L'any passat vaig visitar un camp de refugiats a la vora de Seül i, quan els deia que era americà, reculaven terroritzats o em miraven amb odi.

L'exaltació de la violència espontània, un odi feroç als americans, i una capacitat nuclear en potència, ens han de fer pensar molt. Pot ser que, a Washington, creure que Kim Jong-il té un tarannà urbà i un tacte sensible envers la política que va heretar del seu pare al 1994 els ajude a dormir més tranquils. Però va ser precisament Kim el cap del partit, l'aparell de propaganda del qual es va posar a funcionar a tota marxa a la fi dels anys seixanta. Se'n parla massa, de com li agrada la pizza i els vídeos de Hollywood, però, en realitat, i malgrat que l'hedonisme que practica el fa un hipòcrita, això no vol dir que senta una veritable estimació pel món occidental.

Per dir-ho ras i curt, Kim vol mantenir-se al poder per tots els mitjans. Amèrica hauria de fixar-se menys en les excentricitats que practica, i més en la ideologia que sosté, que és, en essència, tan antiamericana com la que va menar als atacs de l'11 de setembre. La diplomàcia no se'n sortirà, si no és que l'administració de Bush comença a redreçar les bases històriques d'aquest odi.

Un bon començament d'això seria, per exemple, demanar perdó públicament pels excessos que van cometre els americans durant la campanya aèria de la guerra de Corea: el bombardeig de les ciutats nord-coreanes fins a la saturació, l'ús del napalm, els atacs a les preses per provocar inundacions... A més, Bush hauria de parlar amb Kim Jong-il, perquè no faci més al·lusions a

Desenterrant el passat als camps de combat iraquians

“Ras i curt, Kim vol mantenir-se al poder per tots els mitjans. Amèrica hauria de fixar-se menys en les excentricitats que practica, i més en la ideologia que sosté, que és, en essència, tan antiamericana com la que va menar als atacs de l'11 de setembre. La diplomàcia no se'n sortirà, si no és que l'administració de Bush comença a redreçar les bases històriques d'aquest odi”

aquelles declaracions sobre el famós “eix del mal”, que no van ser res comparades amb el que la premsa de Corea del Nord ha dit els darrers anys sobre els Estats Units, que són els que més ajuda van donar a Pyongyang.

Cal que el president Bush demane que la premsa oficial nord-coreana es pose d'acord per oferir un tractament dels temes que fan referència a Washington tan civilitzat com els que fan referència a Seül.

En una nació aïllada i dominada per la propaganda, això seria un senyal que Kim té un interès real a millorar les relacions amb Occident.

B. R. Myers és professor associat d'estudis nord-coreans a la Universitat de Corea, i autor de 'Han Sorya and North Korean Literature'

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa

Balkis Hassun s'havia passat tot el sant dia furgant les bosses de restes humanes en descomposició, quan la vaig conèixer. El seu fill, Ali, un xicot de catorze anys, havia desaparegut un dia de març del 1991, després que ella l'haguera enviat al riu a buscar aigua. Ara, conscient que finalment descobriria el que havia passat, també s'enfrontava amb la crua realitat: segurament, mai no trobaria el cos del seu fill.

Al voltant nostre s'esdevenien escenes de caos i d'horror. D'ençà que s'havia fet de dia, que una excavadora somovia les terres i desenterrava dotzenes de cossos d'una sola palada. Hi havia cossos amuntegats pertot arreu. Vaig poder distingir-hi una cama artificial i, ben a la vora, un cos amb croses. De tant en tant sentíem el crit dels familiars que identificaven un cos estimat.

Algunes víctimes, les enterraven amb targetes d'identificació a les carteres. Hi havia molta gent, però, que, de seguida que tenien la més mínima esperança que un objecte poguera pertànyer a un dels éssers estimats, l'agafaven, encara que foren trossos de roba tacats, i després examinaven durant hores i hores, amb la mirada perduda en aquelles taques, les possibles penyores dels éssers estimats que havien perdut. Vaig veure un home que s'enduia unes restes que, segons ell, devien ser del germà, perquè les havia trobades al costat d'un paquet de les cigarretes que ell fumava.

Ara s'esdevenen aquestes mateixes escenes a l'Iraq. Exhumar una fossa comuna amb una excavadora és com matar mosques a canonades. Per desgràcia, la major part dels civils desesperats que s'acosten en massa a llocs com Mahawil se'n tornaran amb la mateixa incertesa amb què hi han anat, i, a més, hauran destruït, sense adonar-se'n, la darrera oportunitat que tenien per retrobar emocionalment els parents que han perdut.

Per si no fóra prou greu tot això, a més a més, el fet que no hi haja experts forenses en aquestes operacions impli-

ca que les proves que calen per perseguir els culpables d'Iraq poden quedar malmeses.

Això contrasta amb el que va passar el 1999 a Kosovo, quan les forces de l'OTAN treballaven amb el Tribunal Penal Internacional per a l'antiga Iugoslàvia, per assegurar els llocs i permetre les exhumacions, de seguida que les tropes de Slobodan Milosevic anaven abandonant els pobles i les ciutats.

La comunitat internacional hauria d'organitzar immediatament un procés semblant, amb la finalitat d'ajudar les famílies iraquianes, i permetre, d'aquesta manera, no sols identificar convenientment els cossos sinó també preservar les proves. Mentrestant, les forces de la coalició haurien de protegir les fosses.

Vaig parlar amb un comandant de la marina ací, i em va dir que tenia ordres d'"assegurar" i d'"assistir" els escenaris de crims de guerra. Semblava que això volia dir assegurar els llocs on s'havien comès crims contra els soldats americans, i assistir, quan les fosses guardaven restes dels iraquians. Que què volia dir amb això d'assistir, li vaig preguntar. Em va dir que, per exemple, aquell dia, les tropes havien dut aigua a la població.

Quan ja me n'anava, Balkis Hassun plorava en silenci, i de seguida em va fer plorar a mi també.

Una cosa és pensar en el nombre de persones que han mort, així, en abstracte, i una altra, de ben diferent, és seure amb una dona per parlar del fill estimat.

Em vaig adonar que els marines feien fotografies des d'una muntanya propera, i allò encara em va fer més difícil de trobar les paraules per poder conhortar-la.

Peter Bouckaert és expert en situacions d'emergència de l'ONG nord-americana Human Rights Watch
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa